

**राज्यातील अल्पसंख्याकांना त्यांच्या पसंतीच्या
शैक्षणिक संस्था स्थापन करण्यासाठी ना हरकत
प्रमाणपत्र देण्याकरिता सुधारित निकष, अटी व
कार्यपद्धती विहित करण्याबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक: असंस-२००६/६३४/प्र.क्र.६३/२००६/३५

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ११ जून, २००७.

- संदर्भ :- १) सा.प्र.वि., शासन निर्णय क्रमांक. असंस-२००६/६३४/प्र.क्र.६३/२००६/३५,
दिनांक २७ जुलै, २००६.
२) सा.प्र.वि., शासन निर्णय क्रमांक. असंस-२००६/६३४/प्र.क्र.६३/२००६/३५,
दिनांक ०८ नोव्हेंबर, २००६.
३) राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्था आयोग अधिनियम, २००४.
४) शासन अधिसूचना, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: असंस-२००६/
६३४/प्र.क्र.६३/०६/३५, दि.५ फेब्रुवारी, २००७.

प्रस्तावना :-

अल्पसंख्याक समाजाच्या ज्या शैक्षणिक संस्था राज्यात धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्यांक संस्था म्हणून दर्जा प्राप्त करू इच्छितात, अशा शैक्षणिक संस्थाना धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्यांक संस्था म्हणून मान्यता देण्याची कार्यवाही, या संदर्भातील सुधारित धोरण निश्चित झाल्यानंतर विहित कार्यपद्धतीनुसार शैक्षणिक वर्ष २००७-२००८ साठी व त्यापुढील कालावधीसाठी सामान्य प्रशासन विभागामार्फत करण्यात येईल असा निर्णय वर नमूद केलेल्या दि.२७.७.२००६ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे. शैक्षणिक वर्ष २००७-०८ साठी व त्यापुढील कालावधीसाठी राज्यातील अल्पसंख्याकांकडून चालविल्या जाणा-या धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थांना नाहरकत प्रमाणपत्र देण्याकरिता संदर्भ क्रमांक ३ मध्ये नमूद केलेल्या अधिनियमातील तरतूदीनुसार सक्षम प्राधिकाऱ्यानी ज्या निकषांच्या, अटींच्या व सुधारित कार्यपद्धतीच्या आधारे नाहरकत प्रमाणपत्र द्यावयाचे आहे, त्याचा तपशिल ठरविण्याकरिता शालेय शिक्षण विभाग, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, सामाजिक न्याय विभाग, विधि व न्याय विभाग व सामान्य प्रशासन विभाग या विभागातील सह/उप सचिवांची समिती संदर्भ क्रमांक २ येथे नमूद केलेल्या शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आली होती. या समितीने अल्पसंख्याकांकडून चालविण्यात येणा-या शैक्षणिक संस्थाना धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्यांक दर्जा प्रदान करण्याकरिता निकष, अटी व सुधारित कार्यपद्धती सूचित केली आहे. तसेच या समितीने अल्पसंख्याक दर्जा प्राप्त करू इच्छिणाऱ्या, अल्पसंख्याकांकडून चालविल्या जाणाऱ्या शैक्षणिक संस्थांनी सक्षम प्राधिकाऱ्यांना सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुनाही प्रस्तावित केला आहे.

(कृ.मा.प)

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्था आयोग अधिनियम, २००४ च्या कलम २ च्या खंड (कक) आणि खंड (गक) नुसार अल्पसंख्याकांना त्यांच्या पसंतीच्या शैक्षणिक संस्था स्थापन करण्यासाठी ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्याकरिता संदर्भ क्रमांक ४ येथे नमूद दिनांक ५ फेब्रुवारी, २००७ च्या अधिसूचनेद्वारे प्रधान सचिव व विशेष चौकशी अधिकारी-२, सामान्य प्रशासन विभाग यांना सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आले आहे. सदर सक्षम प्राधिकाऱ्यामार्फत अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थांना धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्यांक दर्जा देण्याबाबतचे ना-हरकत प्रमाणपत्र प्रदान करण्याकरिता खाली नमूद केल्याप्रमाणे निकष, अटी व कार्यपद्धती विहित करण्यास शासन मान्यता देत आहे :-

(अ) धार्मिक/भाषिक अल्पसंख्यांक संस्था म्हणून मान्यता मिळण्याकरिताचे निकष :-

(१) ज्या शैक्षणिक संस्थाना या शासन निर्णयाच्या दिनांकापूर्वी राज्य शासनाने कायमस्वरूपी अल्पसंख्यांक दर्जा प्रदान केला आहे, त्यांना अल्पसंख्यांक दर्जा प्राप्त करण्याकरिता विहित केलेल्या सदर नवीन शर्ती लागू असणार नाहीत. अल्पसंख्यांक दर्जा प्राप्त करण्याकरिताच्या शर्तीच्या संबंधातील हे धोरण केवळ ज्या शैक्षणिक संस्थांना तात्पुरत्या किंवा मर्यादित काळाकरीता अल्पसंख्यांक दर्जा प्रदान करण्यात आला असेल त्यांना त्याचप्रमाणे असा दर्जा प्राप्त करण्यासाठी या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून अर्ज करणाऱ्या संस्थांना लागू असेल.

मात्र या शासन निर्णयाच्या परिच्छेद (ब) च्या उप परिच्छेद (२) ते (१०) मध्ये विहित करण्यात आलेल्या अटी ज्या संस्थांना कायमस्वरूपी तत्वावर अल्पसंख्यांक दर्जा प्रदान करण्यात आला असेल अशा सर्व शैक्षणिक संस्थांना देखील लागू असतील. त्याचप्रमाणे कायमस्वरूपी अल्पसंख्यांक दर्जा प्रदान करण्यात आलेल्या शैक्षणिक संस्थांचे पुनर्विलोकन करण्याचा अधिकार सक्षम प्राधिकाऱ्यांना असेल.

(२) अर्जदार संस्थेने, त्यांच्या संस्थेला धार्मिक अल्पसंख्यांक दर्जा किंवा भाषिक अल्पसंख्यांक दर्जा अपेक्षित आहे हे त्यांच्या अर्जामध्ये स्पष्ट केले पाहिजे व त्या पुष्ट्यर्थ अर्जदार संस्थेने आवश्यक कागदपत्र जोडणे आवश्यक आहे.

(३) मूळ अल्पसंख्यांक संस्था ही "संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० (Societies Registration Act, 1860)" अथवा "मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम, १९५० (Bombay Public Trust Act, 1950)" इत्यादीसारख्या संबंधित संविधी (Statute) खाली कायदेशीर संस्था म्हणून नोंदणीकृत असणे आवश्यक आहे.

(४) अल्पसंख्यांक संस्था असल्याबाबतचा दर्जा मूळ संस्थेला प्रदान करण्यात येईल, त्यामुळे मूळ संस्थेकडून प्रशासित करण्यात येणाऱ्या, चालविल्या जाणाऱ्या, नियमन करण्यात येणाऱ्या किंवा व्यवस्थापन करण्यात येणाऱ्या सर्व शैक्षणिक शाखांना अशा शैक्षणिक शाखांमध्ये चालविण्यात येणारे शैक्षणिक अभ्यासक्रम लक्षात न घेता अल्पसंख्यांक दर्जा आहे असे मानण्यात येईल.

(५) ज्या धर्मांना केंद्र शासन व महाराष्ट्र शासनाने अल्पसंख्यांक म्हणून अधिसूचित केले आहे, अशा धर्मांच्या संस्थांचे धार्मिक अल्पसंख्यांक दर्जा मिळण्यास पात्र राहतील.

(६) मराठी भाषेव्यतिरिक्त इतर भारतीय भाषांच्या संस्थांचे भाषिक अल्पसंख्यांक दर्जा मिळण्यास पात्र राहतील.

(७) ज्या न्यासविलेख (Trust deed), संस्थापन नियमावली, संस्थेची घटना इत्यादीसारख्या लेखाद्वारे / दस्तऐवजाद्वारे व्यवस्थापन निर्माण झाले असेल अथवा कायदेशीरदृष्ट्या अस्तित्वात आले असेल व ज्यांनी अल्पसंख्यांक दर्जासाठी अर्ज केला असेल अशा संस्थांनी या लेखात / दस्तऐवजात धार्मिक किंवा भाषिक

अल्पसंख्याकांमधील व्यक्तीचा सर्वांगीण विकास आणि / किंवा त्यांचे संरक्षण तसेच त्यांना मदत देण्यासंदर्भात त्या व्यवस्थापनाचे किमान एक तरी उद्दिष्ट विहित करणे आवश्यक आहे.

(८) अशा व्यवस्थापनाचा कारभार पाहणाऱ्या (न्यासाच्या बाबतीत विश्वस्त आणि संस्थेच्या बाबतीत संचालक मंडळ किंवा व्यवस्थापन समिती सदस्य) व्यक्तीपैकी किमान २/३ (दोन तृतीयांश) व्यक्ती या असे व्यवस्थापन ज्या अल्पसंख्याकांचे असेल त्या अल्पसंख्याक समाजाच्या असणे बंधनकारक आहे.

(९) अल्पसंख्याक दर्जा प्राप्त करण्याकरिता दाखल केलेल्या अर्जाच्या दिनांकास संबंधित अर्जदार व्यवस्थापनाने वर नमूद केलेल्या सर्व निकषांची पूर्तता केल्यानंतरच त्यांना अल्पसंख्याक दर्जा प्रदान करण्याबाबत सक्षम प्राधिकारी विचार करील.

(१०) धार्मिक/भाषिक अल्पसंख्याक संस्था म्हणून मान्यता मिळण्यासाठी अर्ज करणाऱ्या शैक्षणिक संस्थांनी शासनास सादर केलेल्या आवश्यक कागदपत्रात चुकीची अथवा दिशाभूल करणारी माहिती दिल्याचे आढळून आल्यास त्यांना प्रदान करण्यात आलेला धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्याक दर्जा रद्द करण्यात येईल.

(ब) धार्मिक/भाषिक अल्पसंख्याक दर्जा प्राप्त झालेल्या संस्थांनी पालन करावयाच्या अटी :-

धार्मिक/भाषिक अल्पसंख्याक संस्था स्थापन करण्यास ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्यात आलेल्या शैक्षणिक संस्थांनी स्पष्टपणे व विनिर्देशपूर्वक खालील सर्व अटींची पूर्तता करणे बंधनकारक आहे. या अटीपैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास त्या संस्थेचा अल्पसंख्याक दर्जा रद्द करण्यात येईल.

(१) अल्पसंख्याक दर्जा प्रदान केल्यानंतरही संबंधित व्यवस्थापनाने उपरोक्त परिच्छेद (अ) (१) ते (१०) येथे विहित केलेल्या सर्व निकषांची सातत्याने अखंड पूर्तता केली पाहिजे. अल्पसंख्याकांच्या धोरणासंबंधात जर व्यवस्थापनाच्या निर्मितीच्या लेखात/दस्तावेजात त्या व्यवस्थापनाच्या अल्पसंख्याक दर्जावर परिणाम करणारी सुधारणा करण्यात आली असेल तर संबंधित संस्थेने राज्य शासनाला तशी सुधारणा केल्यापासून एका आठवड्याच्या आत कळविले पाहिजे.

(२) अल्पसंख्याक दर्जा देण्यात आलेल्या संस्थेच्या व्यवस्थापनाने शैक्षणिक अभ्यासक्रमाच्या पहिल्या वर्षाला प्रवेश देताना त्यांच्या प्रवेश क्षमतेपर्यंत सदर संस्थेस ज्या अल्पसंख्याकांचा दर्जा दिलेला आहे, त्या अल्पसंख्याक समाजाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जाईल, याबाबत शिकस्तीचे प्रयत्न केले पाहिजेत.

(३) अल्पसंख्याक दर्जा देण्यात आलेल्या संस्थेच्या व्यवस्थापनाने त्यांच्या अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक अभ्यासक्रमाच्या पहिल्या वर्षाला प्रवेश देताना प्रवेश क्षमतेच्या किमान ५१% विद्यार्थ्यांना प्रवेश देणे बंधनकारक आहे. जर व्यवस्थापनास त्यांच्या अल्पसंख्याक समाजाचे त्यांच्या प्रवेश क्षमते इतके विद्यार्थी मिळणे शक्य नसेल तर संबंधित अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था राज्य शासनाच्या प्राधिकाऱ्यांकडून विद्यार्थी मागवू शकतील.

(४) संस्थेने मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या किमान ५१% इतक्या अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांना प्रथम प्रवेश दिल्यानंतर अल्पसंख्याक उमेदवार उपलब्ध न झाल्यासच उर्वरित विद्यार्थी अल्पसंख्याक नसलेल्या विद्यार्थ्यांमधून भरता येतील, परंतु

(अ) अशा संस्थांमध्ये अर्ज केलेल्या अशा सर्व अर्हता प्राप्त / पात्र अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांना विहित कार्यपद्धतीने, गुणवत्तेनुसार व पारदर्शक पद्धतीने थेट प्रवेश दिलेला असेल आणि,

(ब) अशा शैक्षणिक अभ्यासक्रमाचे नियमन करणाऱ्या राज्य शासनाच्या संबंधित विभागाच्या संचालकांना संस्थेने अर्ज केला असेल आणि त्याद्वारे अशा अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांना पाठविण्यासंदर्भात लिखित स्वरूपात मागणी केली असेल, आणि

(क) अशा शैक्षणिक अभ्यासक्रमाचे नियमन करणाऱ्या राज्य शासनाच्या संबंधित विभागाचे संचालक अशा शैक्षणिक संस्थांना अल्पसंख्यांक विद्यार्थी अशी विनंती मिळाल्यापासून दोन आठवड्यांच्या आत पुरवू शकले नसतील.

(५) शैक्षणिक अभ्यासक्रम चालविणाऱ्या व्यवस्थापनाने वर नमूद केल्याप्रमाणे विहित कार्यपद्धतीने, गुणवत्तेनुसार व पारदर्शक प्रवेश पद्धतीने प्रवेश दिलेले सर्व अल्पसंख्यांक विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याचे अधिवासी असले पाहिजेत तसेच या विद्यार्थ्यांनी माध्यमिक शालांत परीक्षा व उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा महाराष्ट्रातून उत्तीर्ण होणे अनिवार्य असेल.

(६) शालेय शिक्षणाव्यतिरिक्त इतर शैक्षणिक अभ्यासक्रम चालविणाऱ्या व्यवस्थापनाने राज्य शासनाच्या प्रत्येक विभागाच्या प्रवेशाबाबतच्या विनिर्दिष्ट टक्केवारीच्या तरतुदीबाबत असलेल्या धोरणाच्या अधिन राहून व्यवस्थापनाने एकूण मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या किमान ५१% इतक्या महाराष्ट्र राज्याचे अधिवासी असलेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला पाहिजे.

(७) व्यवस्थापनाने दिलेल्या सर्व प्रवेशांना महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (प्रतिव्यक्ती शुल्क प्रतिषेध/मनाई) अधिनियम, १९८७ लागू असेल.

(८) संबंधित अल्पसंख्याक संस्थेने शासनाच्या नियमाप्रमाणे व त्यांना अल्पसंख्याक संस्था म्हणून विहित केलेल्या अटीच्या अनुषंगाने शैक्षणिक अभ्यासक्रमाच्या पहिल्या वर्षी प्रवेश देण्यात आलेले आहेत किंवा नाहीत याची त्या त्या अभ्यासक्रमाच्या संबंधित विभागाच्या संचालकांनी प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर १५ दिवसांत तपासणी करून त्याबाबतचा अहवाल एक महिन्याच्या आत सक्षम प्राधिकाऱ्यांना सादर करावा.

(९) राज्य शासनाच्या सर्व अटी व शर्तीची पूर्तता संबंधित संस्थेकडून होत आहे किंवा नाही याचे सक्षम प्राधिकाऱ्यामार्फत, सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या प्रतिनिधीमार्फत अथवा संबंधित शैक्षणिक अभ्यासक्रम संनियंत्रित करणाऱ्या प्राधिकाऱ्याकडून वेळोवेळी तपासणी करण्यात येईल.

(१०) वर नमूद केलेल्या कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास आणि / अथवा अल्पसंख्याक दर्जा प्रदान करण्यासंदर्भात वर निर्धारित केलेल्या निकषांचे अनुपालन न झाल्यास व्यवस्थापनाला त्याची बाजू मांडण्यासाठी पुरेशी संधी दिल्यानंतर सक्षम प्राधिकारी त्यांच्या संस्थेला देण्यात आलेल्या अल्पसंख्यांक दर्जाची मान्यता रद्द करण्यास आणि/ अथवा मागे घेण्यास खुले असतील. उपरोक्त परिच्छेद (ब) च्या उपखंड (४) मध्ये विहित केलेली कार्यपद्धती अनुसरून देखील व्यवस्थापनास पात्र विद्यार्थी मिळू शकले नाहीत व जे व्यवस्थापन किमान ५१% अल्पसंख्याक (असे व्यवस्थापन ज्या अल्पसंख्याकाचे असेल त्या) विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यास असमर्थ ठरले असेल तर संस्थेस दिलेला अल्पसंख्याक दर्जा रद्द करण्यात येईल.

(११) राज्य शासनाने अथवा अशी शैक्षणिक संस्था स्थापन करण्यास परवानगी देणाऱ्या योग्य त्या प्राधिकरणाने जारी केलेले कायदे, नियम, विनियम आणि/अथवा निदेश यांच्या विपरीत प्रवेश दिल्याचे आढळले तर असे शैक्षणिक अभ्यासक्रम संनियंत्रित करणाऱ्या प्रवेश नियंत्रण समितीमार्फत आणि / अथवा अशा शैक्षणिक संस्थांच्या स्थापनेकरिता मंजूरी प्रदान करणाऱ्या योग्य त्या प्राधिकरणाकडून संस्थेविरुद्ध योग्य ती कारवाई करण्यात येईल.

(क) धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था म्हणून मान्यता देण्यासाठीची कार्यपद्धती:-

१) मान्यतेसाठी अर्ज सादर करणे - अल्पसंख्याक व्यवस्थापनाने संबंधित धार्मिक व भाषिक अल्पसंख्याकांसाठी सुरु केलेल्या संस्थांना अल्पसंख्याक म्हणून मान्यता मिळण्यासाठी या आदेशासोबतच्या प्रपत्र-अ नुसार विहित केलेल्या अर्जाच्या नमून्यात, राज्य शासनाचे सक्षम प्राधिकारी प्रधान सचिव व विशेष चौकशी अधिकारी-२, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्याकडे सर्व कागदपत्रांसह अर्ज करणे आवश्यक राहिल. या अर्जावर रु.५००/- (रुपये पाचशे फक्त) एवढ्या किंमतीचे कोर्ट फी स्टॅम्प लावणे बंधनकारक आहे. तसेच अशा अर्जाच्या संस्करणासाठी रु.५०००/- (रुपये पाच हजार फक्त) इतके ना-परतावा शुल्क आकारले जाईल. संबंधित संस्थेने सदर रक्कम अर्ज सादर करतानाच आहरण व संवितरण अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ यांच्याकडे भरणे आवश्यक आहे.

२) या शासन निर्णयासोबतच्या प्रपत्र-ब मध्ये विहित केलेल्या प्रतिज्ञापत्राच्या नमून्यात अर्जदार संस्थेने त्यांच्या अर्जासोबत प्रतिज्ञापत्र दाखल करणे आवश्यक आहे.

३) सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे प्राप्त झालेल्या अर्जाच्या प्राथमिक छाननीदरम्यान जे अर्ज विहित नमून्यात नसतील अथवा अपूर्ण माहिती असलेले असतील अथवा विहित किंमतीचे कोर्ट फी स्टॅम्प लावलेले नसतील अथवा संस्करण शुल्क भरले नसेल आणि अर्जासोबत आवश्यक कागदपत्र जोडलेले नसतील तर असे अर्ज फेटाळण्यात येतील व तसे अर्जदार संस्थेस कळविण्यात येईल.

४) प्राथमिक छाननीनंतर सक्षम प्राधिकारी या शासन निर्णयाद्वारे विहित केलेल्या निकष, अटी व कार्यपद्धतीनुसार संस्थेच्या अर्जाचा काटेकोरपणे विचार करील व अर्ज प्राप्त झाल्यापासून ९० दिवसांच्या आत संबंधित संस्थेसोबत सुनावणी आयोजित करून अर्जावर निर्णय घेईल. दरम्यानच्या कालावधीत सक्षम प्राधिकाऱ्यास आवश्यकता वाटल्यास ते संबंधित संस्थेची तपासणी करू शकतील.

यानंतरही सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून संस्थेस मान्यता नाकारण्यात आल्यास संबंधित व्यक्ती / संस्था राष्ट्रीय अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था आयोग, नवी दिल्ली यांच्याकडे दाद मागू शकेल.

५) मान्यतेचा ग्राह्य कालावधी :- परिपूर्ण छाननीनंतर व अर्जासोबत जोडलेल्या कागदपत्रांच्या तपासणीनंतर सक्षम प्राधिकारी एका वेळी ३ वर्षांच्या कालावधीसाठी मान्यता देईल. ३ वर्षांच्या कालावधीची मुदत संपल्यानंतर पुन्हा ३ वर्षांच्या कालावधीसाठी मान्यता मिळण्याकरीता संस्थेने पुन्हा अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. मान्यतेच्या नुतनीकरणाकरिता रु.२५००/- (रुपये दोन हजार पाचशे फक्त) एवढे ना-परतावा शुल्क संस्करण शुल्क म्हणून आकारले जाईल.

६) नुतनीकरणाच्या अर्जासोबत मागील तीन वर्षांतील शैक्षणिक अभ्यासक्रमास प्रवेश देण्यात आलेला सर्व विद्यार्थ्यांची अल्पसंख्याक व बिगर अल्पसंख्याक (त्यांच्या समाजाच्या तपशिलासह) अशी विगतवारीबाबतचा तपशील जोडणे आवश्यक आहे.

७) मान्यतेच्या नुतनीकरणाकरिता संबंधित संस्थेने पूर्वीची मुदत संपण्यापूर्वी किमान ३ महिने आधी सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे अर्ज करणे आवश्यक आहे.

२. वरीलप्रमाणे विहित करण्यात आलेली कार्यपद्धती शैक्षणिक वर्ष २००७-०८ पासून अल्पसंख्याक संस्थांना ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्यासाठी अंमलात येईल. त्याप्रमाणे ज्या अल्पसंख्याक संस्थांनी सन २००७-०८ या शैक्षणिक वर्षासाठी ना-हरकत प्रमाणपत्रासाठी यापूर्वीच शासनाकडे अर्ज केले असतील, अशा संस्थांनी या

आदेशासोबतच्या प्रपत्र-अ मध्ये विहित केलेल्या अर्जाच्या नमुन्यात या आदेशाच्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत पुन्हा अर्ज करणे आवश्यक राहील.

३. ना हरकत प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी प्राप्त झालेल्या अर्जाच्या दिनांकापासून ९० दिवसांच्या आत सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी ना हरकत प्रमाणपत्र प्रदान न केल्यास किंवा अर्ज फेटाळण्यात आला असेल परंतु अर्जदारास त्याबाबत कळविण्यात आले नसेल तर अशा परिस्थितीत सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी अर्जदारास ना हरकत प्रदान केल्याचे समजण्यात येईल.

सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी राज्यातील अल्पसंख्याकांना त्यांच्या पसंतीच्या शैक्षणिक संस्था स्थापन करण्यासाठी दिलेले ना-हरकत प्रमाणपत्र हे केवळ महाराष्ट्र राज्याकरिता लागू असेल.

४. या शासन निर्णयातील तरतूदी या राज्य शासनाच्या यासंबंधातील आगामी धोरणानुसार अथवा संबंधित सक्षम यंत्रणांकडून वेळोवेळी देण्यात येणाऱ्या निर्देशानुसार तसेच भविष्यातील कोणत्याही संबंधित विधिविधानातील तरतूदीनुसार परिवर्तनीय असतील.

५. हा शासन निर्णय शालेय शिक्षण विभाग, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग व विधी व न्याय विभाग या विभागांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००७०६१११०१८४४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सही/-

(प्र. मा. माळवदकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- मा.राज्यपालांचे सचिव,
- मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
- सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,
- सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- * प्रबंधक, मूळ न्याय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
- * प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
- * प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई, नागपूर खंडपीठ, नागपूर,
- * प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई, औरंगाबाद खंडपीठ, औरंगाबाद,
- * प्रबंधक, लोक आयुक्त कार्यालय, मुंबई,
- धर्मादाय आयुक्त, मुंबई / सर्व सहायक धर्मादाय आयुक्त,
- महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर,
- अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- सर्व विभागीय आयुक्त,
- सर्व जिल्हाधिकारी,
- सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- सर्व मंत्रालयीन विभाग,

- संचालक, उच्च शिक्षण, मुंबई,
संचालक, तंत्र शिक्षण, मुंबई,
संचालक, वैद्यकीय शिक्षण, मुंबई,
संचालक, समाजकल्याण संचालनालय, पुणे,
शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्चमाध्यमिक), पुणे,
* सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी),
निवड नस्ती.
- * पत्राने.

प्रपत्र "अ"

धार्मिक/भाषिक अल्पसंख्याकांच्या शैक्षणिक संस्थेला अल्पसंख्यांक म्हणून मान्यता मिळण्यासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमूना :-

१. अ) संस्थेचे संपूर्ण नांव :
ब-१) संस्थेच्या अध्यक्षांचे :
नांव व पत्ता
ब-२) सचिवांचे नांव व पत्ता :
२. संस्थेच्या कार्यालयाचा संपूर्ण पत्ता :
फोन क्र., फॅक्स क्र., ईमेल क्र.
३. संस्थेचा दि सोसायटीज रजिस्ट्रेशन ॲक्ट १८६० :
नुसार नोंद झाल्याचा दिनांक, क्रमांक व नोंदणी
कार्यालयाचे नांव (सोबत संबंधित कागदपत्रांची
साक्षात्कृत प्रत जोडावी)
४. संस्थेची दि बॉम्बे पब्लिक ट्रस्ट ॲक्ट, १९५० या :
कायदानुसार नोंद झाल्याचा दिनांक, क्रमांक व
नोंदणी कार्यालयाचे नांव (सोबत संबंधित
कागदपत्रांची साक्षात्कृत प्रत जोडावी)
५. अल्पसंख्यांक दर्जा हा धार्मिक अल्पसंख्यांक :
म्हणून हवा आहे की भाषिक अल्पसंख्यांक म्हणून ?
६. केंद्र/राज्य शासनाने अधिसूचित केलेल्या :
१) मुस्लिम २) ख्रिश्चन ३) शीख ४) बौद्ध
५) पारसी ६) जैन यापैकी कोणत्या
धर्माची संस्था आहे ?
७. भाषिक अल्पसंख्याकांच्या बाबतीत कोणत्या :
भाषेकरिता अल्पसंख्यांक दर्जा हवा आहे ?
८. संस्थेच्या सध्याच्या विश्वस्तांची/संचालक मंडळाची :
संपूर्ण नावे व प्रत्येकाचा धर्म किंवा मातृभाषा.

अ.क्र.	संपूर्ण नांव	धर्म/मातृभाषा
१	२	३

९. संस्थेचा कारभार पाहणाऱ्या :
विश्वस्तांपैकी/संचालक मंडळांपैकी किमान
दोन तृतीयांश व्यक्ती अल्पसंख्यांक
समुहांचे/भाषिकांचे आहेत किंवा कसे ?
असल्यास त्यांची संख्या.

१०. सध्याच्या विश्वस्तांपैकी/संचालक मंडळांपैकी :
वरील प्रमाणे धर्म किंवा मातृभाषा
नसलेल्या विश्वस्तांची नावे,
धर्म व मातृभाषा.

अ.क्र.	संपूर्ण नांव	धर्म/मातृभाषा
१	२	३

११. संस्थेने त्यांच्या घटनेमध्ये :
धार्मिक/भाषिक अल्पसंख्यांकांमधील
व्यक्तीचा सर्वांगीण विकास आणि/किंवा
त्यांचे संरक्षण तसेच त्यांना मदत
देण्यासंदर्भात विशिष्ट उद्दिष्टे विहित केली
आहेत किंवा कसे ? असल्यास कोणती ?
(संस्थेच्या घटनेची साक्षांकित प्रत जोडावी)

१२. शैक्षणिक संस्थेद्वारे संचालित करण्यात
येणाऱ्या विविध शैक्षणिक अभ्यासक्रमांकरिता
गेल्या तीन वर्षात प्रवेश देण्यात आलेल्या
अल्पसंख्यांक व बिगर अल्पसंख्यांक
समाजाच्या विद्यार्थ्यांची अभ्यासक्रमनिहाय
टक्केवारी.

१३. अर्जदार संस्था ही धार्मिक अथवा भाषिक :
अल्पसंख्यांकांनी स्थापित व संचालित
शैक्षणिक संस्था असल्याबाबतचा अर्जदार
देऊ इच्छितात असा जादा तपशील.

सही
अर्जदार संस्थेचे अध्यक्ष/सचिव

ठिकाण

दिनांक

प्रपत्र "ब"

प्र ति ज्ञा प त्र

मी वय राहणार
अध्यक्ष/सचिव, संस्थेचे नाव पत्ता.....
प्रतिज्ञापूर्वक लिहून देतो की, आमच्या शैक्षणिक संस्थेला धार्मिक / भाषिक अल्पसंख्याक संस्था म्हणून ना
हरकत प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी मी विहित नमून्यातील अर्ज त्या पुष्ट्यर्थ आवश्यक त्या सर्व कागदपत्रासह
दाखल केला आहे. तसेच मी असेही प्रपादन करतो की, आमची शैक्षणिक संस्था सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय, क्र.असंस-२००६/६३४/प्र.क्र.६३/०६/३५, दि.११ जून, २००७ द्वारे विहित केलेल्या सर्व
निकष व अटींची पूर्तता करते.

माझ्या माहितीनुसार अर्जासोबत सादर केलेली सर्व कागदपत्रे खरी व बरोबर आहेत.

सही/-
अध्यक्ष / सचिव,
संस्थेचे नांव.

ठिकाण :-

दिनांक :-